

Informe de Conjuntura

Barcelona, març de 2019

Foment
del Treball Nacional

Via Laietana, 32 · 08003 Barcelona
T. 934 841 200 · F. 934 841 230
foment@foment.com · www.foment.com

Més informació:
Salvador Guillermo (sguillermo@foment.com)
Karina Azar (kazar@foment.com)
Departament d'Economia

PRESSUPOSTOS GENERALS DE L'ESTAT PER A 2019

Al Congrés dels Diputats s'han prosperat les esmenes a la totalitat del projecte PGE2019. Aquest és un escenari que incrementa la inestabilitat política, i que ha provocat l'avançament de les eleccions.

Malgrat ser un projecte de PGE sobre els quals Foment havia abocat molts matisos i dubtes, especialment per la pujada d'impostos, la patronal catalana en tot moment havia defensat l'oportunitat de poder ser tramitats pel Congrés, cosa que hagués possibilitat un debat i negociació via esmenes al projecte de llei, que feien falta per a dur a terme la seva aprovació. Aquest era un senyal d'estabilitat política i que hagués permès un diàleg més serè i raonat mitjançant la seva tramitació parlamentària, que requeria d'una majoria suficient.

La gran perjudicada en tota pròrroga pressupostària són les inversions, i especialment les d'infraestructures, que des de feia molts anys no pujaven, i que en aquest projecte de PGE2019 ho feien un 40%, i que majoritàriament decauran –excepte les que tinguin caire pluriennal– i ho feien, de forma important, també a Catalunya.

La presentació dels Pressupostos Generals de l'Estat per a 2019 (PGE2019) requereix una valoració positiva per la normalitat institucional que comporta. Així, destaca en els PGE2019, que es continués amb la política de reducció del dèficit públic, atès que preocupa i ocupa l'adopció de mesures addicionals en l'àmbit fiscal, orientades especialment al món empresarial, que llastra la capacitat competitiva de la nostra economia. D'altra banda, la nova despesa en pensions absorbia el 82% de l'increment de la despesa pública, que augmenta en xifres com fa anys que no es veien. Es valorava, a més, que s'impulsi la despesa en infraestructures –gran castigat de la dècada–, que es projectin inversions a Catalunya superiors al seu pes poblacional que feia anys que tampoc es veien, i que hi hagués una aposta també pel tren convencional, que aglutina la majoria del volum del trànsit ferroviari.

ESCENARI MACROECONÒMIC		
Variació anual	2017	2018
Despesa en consum final nacional	2,2	1,7
Despesa en consum final nacional privada	2,3	1,7
Despesa en consum final de les AA.PP.	1,9	1,4
Formació bruta de cabdal	5,5	4,3
Variació d'existències (contribució al creixement del PIB)	0,0	0,0
Demanda nacional (contribució al creixement del PIB)	2,9	2,2
Exportació de béns i serveis	2,4	2,8
Importació de béns i serveis	3,5	3,1
Saldo exterior (contribució al creixement del PIB)	-0,3	-0,1
PIB	2,6	2,2
PIB a preus corrents: milers de milions d'euros	1.208,8	1.255,3
% variació	3,6	3,8
Preus		
Deflactor del PIB	1,0	1,7
Costos laborals, ocupació i paro		
Remuneració (cost laboral) per assalariada	1,0	2,1
Ocupació total	2,5	1,8
Productivitat per ocupat	0,1	0,3
Cost laboral unitari	0,9	1,7
Pro memòria (Enquesta de Població Activa)		
Taxa d'atur (% de la població activa)	15,5	14,0
Sector exterior (percentatge del PIB)		
Saldo operacions corrents amb la resta del món	1,1	1,0
Capacitat (+) necessitat (-) de finançament front resta món	1,3	1,2

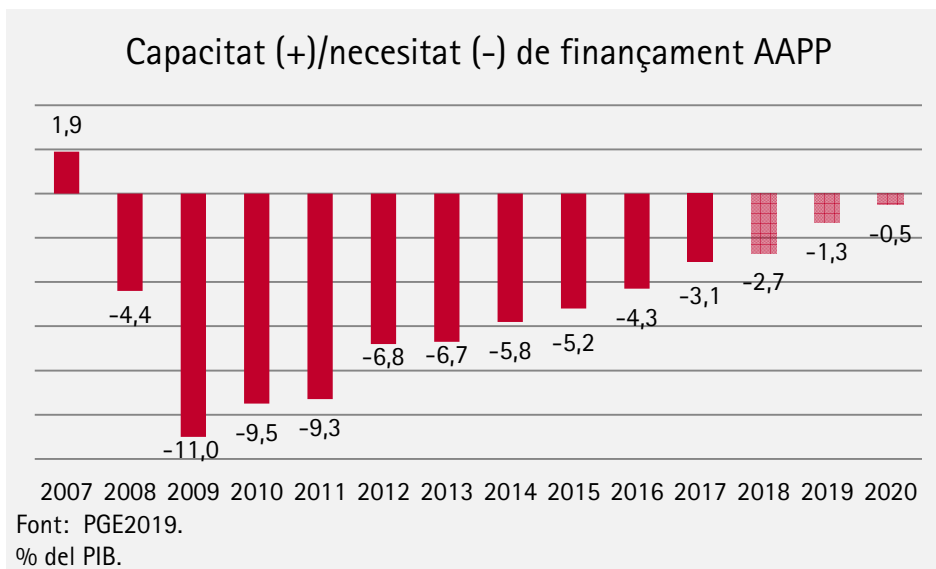
Font: PGE2019.

Les projeccions del Govern sobre el creixement del PIB d'Espanya s'havien rebaixat respecte a l'estimació anterior, però se situen, de totes maneres, lleugerament per sobre d'altres estimacions, com les de la Comissió Europea (2,0%), OCDE (1,9%), encara que en línia amb les del Banc d'Espanya, per exemple. Pel que pot inferir-se que la previsió del Govern se situa en la banda alta de les estimacions més recents.

El quadre macroeconòmic dels PGE2019 dibuixava una suau desacceleració, especialment de la demanda interna, amb una moderació del dinamisme del consum privat, l'increment del qual passarà del 2,3% en 2018 al 1,7% en 2019. La inversió també creixerà a menor ritme, però superior al del conjunt de l'economia (4,3%). La contribució de la demanda externa, d'altra banda, continuarà sent negativa, encara que amb una menor reducció del ritme de creixement de les exportacions respecte als anys anteriors. En aquest sentit, és important destacar que el creixement de l'economia espanyola continuarà acompanyat d'un saldo positiu amb l'exterior, per la qual cosa es preveu que la capacitat de finançament de l'economia enfront de la resta del món sigui del 1,2% del PIB en 2019.

Encara que el creixement econòmic se suavitzava, es continuarà amb un augment de l'ocupació destacada, encara que més moderat, i amb un creixement testimonial de la productivitat laboral. Així l'ocupació creixerà un 1,8% (enfront del 2,5% del 2018), que permetrà que la taxa d'atur continuï descendint fins al 14% en el conjunt estatal. Els costos laborals unitaris en termes nominals creixeran, i també la inflació, mesurada en aquest cas a través del deflactor del PIB.

El Govern va aprovar uns nous objectius de dèficit per acord del Consell de Ministres al juliol de 2018. Aquests objectius resulten diferents dels plasmats el 7 de desembre de 2018 per l'actual Govern, que va xifrar el dèficit en el -1,8% per a 2019 (enfrent del -1,3% previst anteriorment), però que, malgrat aprovar-se en el Congrés de Diputats, va ser vetada pel Senat el passat 27 de desembre, per la qual cosa es tornava als objectius de juliol.

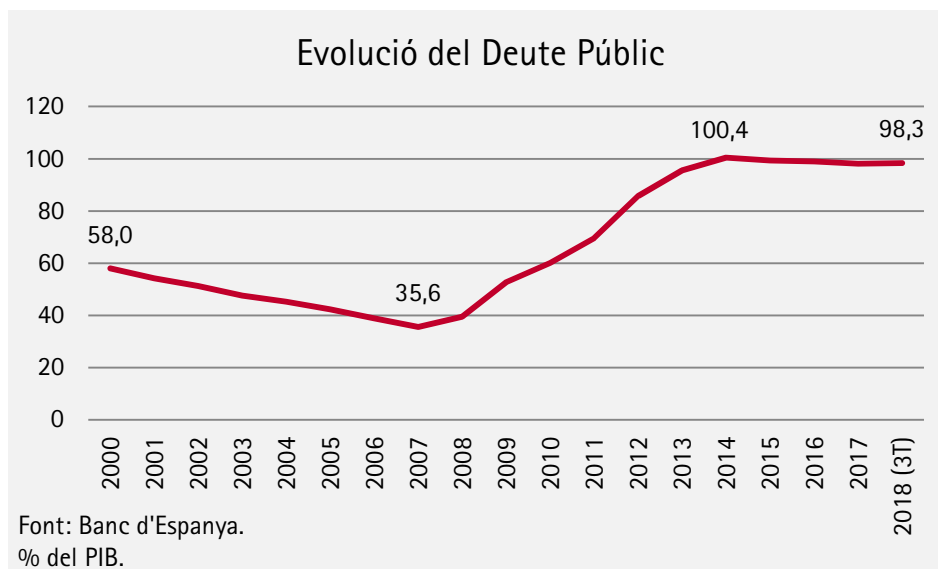
S'assignen a les diferents administracions la distribució dels compromisos de dèficit públics per a l'any 2019, que suposa aconseguir el -0,9% per a la Seguretat Social, el -0,1% per a les CCAA i el -0,3% per a l'Administració Central.

4

CAP.(+)/NEC.(-) DE FINANÇAMENT (PDE)		
% del PIB	2019	2020
Adm. Central	-0,3	0,0
CCAA	-0,1	0,0
Corp. Locals	0,0	0,0
Seg. Social	-0,9	-0,5
Total AAPP:	-1,3	-0,5

Font: PGE2019.

Finalment, s'exposa els objectius de deute públic, que anirà reduint-se gradualment a causa de la millora de l'activitat econòmica i la consolidació de les finances públiques, amb una reducció del dèficit públic que l'any 2021 se situarà en el 0,4% del PIB.

En els PGE2019 es proposava un conjunt de mesures amb el qual afegir 5.654 milions d'euros, i entre les que destaquen:

- els 1.776 milions relatius al IS, on es fixa un pagament mínim
- la reducció del percentatge de deducció per doble imposició (del 100% al 95%)
- l'increment del nombre de trams de la tarifa estatal de l'IRPF, que augmentava en 4 punts el tipus impositiu marginal màxim
- la creació de dos impostos els projectes de llei dels quals es van aprovar en el Consell de Ministres del 18 de gener, que són els de determinats serveis digitals i el de transaccions financeres, mitjançant els quals s'estima un ingrés en 2019 de 1.870 milions d'euros
- l'increment en 1 punt de la tarifa de l'IP (tarifa estatal), situant el seu màxim en 3,5%
- la incorporació de mesures antifrau per les quals s'espera recaptar 828 milions d'euros
- els retocs en l'IVA i la reducció del 25% al 23% el tipus impositiu reduït per a les Pimes.

En definitiva, es prenen mesures de major càrrega fiscal que novament recauen de forma molt destacada sobre el sector empresarial, mostrant forts augments malgrat la millora de la recaptació en el seu conjunt. L'ajust fiscal i pressupostari no pot, novament, recaure tan intensament sobre la imposició empresarial, que ja mostra signes de sobrecàrrega en termes comparats, com ha posat de relleu CEOE en un recent estudi sobre fiscalitat empresarial.

IMPACTE DE LES NOVES MESURES D'INGRESSOS	
Milions d'euros	
Impost de societats: Limitació de les exempcions i tributació mínima	1.776
Impost de societats: Rebaixa del tipus per a PIMES	-260
Creació de l'Impost sobre Transaccions Financeres	850
Creació de l'Impost sobre Determinats Serveis Digitals	1.200
Increment de l'IRPF	328
Fiscalitat verda	670
Rebaixa de l'IVA els serveis veterinaris	-35
Mesures de fiscalitat de gènere i desigualtat	-18
Rebaixa de l'IVA del llibre electrònic	-24
Increment de l'Impost de patrimoni	339
Limitació dels pagaments en efectiu	218
Reforçar la llista de morosos	110
Adopció de les millors pràctiques internacionals en la prevenció i lluita contra el frau	500
Total impacte:	5.654

Font: PGE 2019.

Per la part de la despesa, aquesta experimenta, malgrat la reducció del dèficit, un increment del 3,1% en termes consolidats del sector públic estatal. Cal assenyalar tres aspectes que han de tenir-se en compte a l'efecte de la sostenibilitat pressupostària a mig termini:

-El primer fa referència a l'augment de la despesa de pensions que el feia un 6,2% i que explica el 82% de l'increment de la despesa pública total per al pressupost consolidat del 2019. D'aquí la necessitat d'articular mesures que, més enllà d'un any en concret, serveixin per a garantir la sostenibilitat del sistema públic de pensions a mig termini.

-El segon ve determinat pel fort augment, en termes relatius, que experimentava la despesa en infraestructures que és del 39,9% i, per tant, finalitzant una dècada sufragant una part important del dèficit públic mitjançant la reducció de les inversions, especialment en infraestructures. A més calia destacar les majors dotacions que rep el transport ferroviari convencional (mitja distància i rodalia), alhora, que es tempera la inversió en alta velocitat ferroviària. Ja no es pot deixar d'invertir i mantenir la xarxa convencional que resulta ser la que suporta major volum d'activitat.

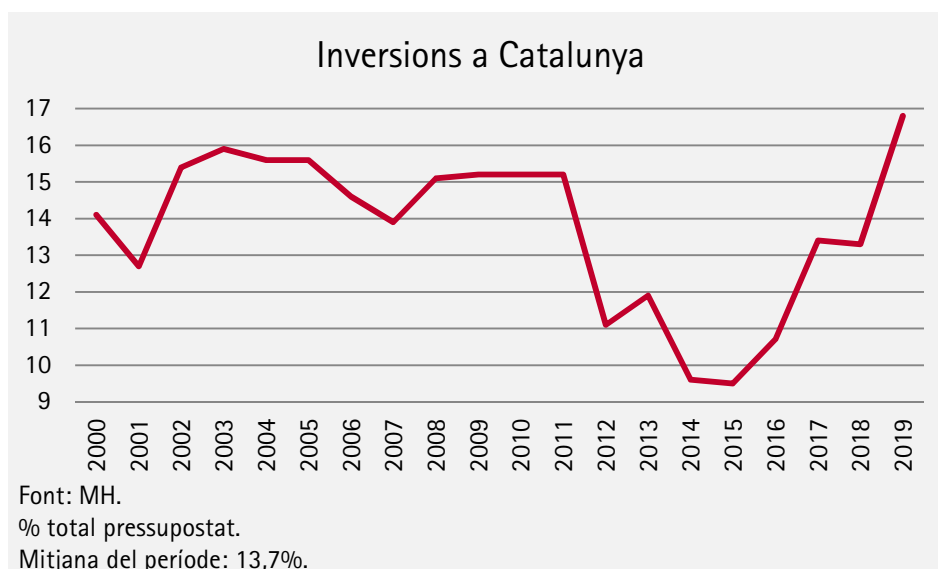
-La tercera qüestió rellevant és que el servei del deute públic encara mostra reduccions del seu import (-0,5%) que permeten dotar amb recursos altres partides pressupostàries, però que a mig termini, una vegada normalitzada la política monetària, tendirà i pressionarà a l'alça, encara que es farà de forma gradual, perquè en aquests últims anys s'ha incrementat la vida mitjana del deute públic, que ja està entre 7,4 i 7,8 anys.

Un altre element destacat en els pressupostos per a l'exercici 2019, era que la inversió pública pujava un 14,6%, amb un augment del 27,6% en el sector públic amb pressupost estimatiu (essencialment, empreses públiques com Renfe, Adif, Aena).

INVERSIÓ REAL PER SUBSECTORS					
Milions de €	2018		2019		Variació
	Import	% sobre el total	Import	% sobre el total	
Sector públic adm. amb pressupost limitatiu	7.576,8	51,3	7.752,6	45,7	2,3
Sector públic amb pressupost estimatiu	7.206,1	48,7	9.194,6	54,3	27,6
Total:	14.782,9	100	16.947,2	100	14,6

Font: PGE2019.

En el cas de Catalunya el volum de la inversió destinada per l'Estat aconseguia la xifra de 2.501,4 milions d'euros, és a dir, el 16,8% del total de la inversió regionalitzable. Aquest percentatge és el màxim aconseguït des de l'any 2000. A més, cal afegir-li aproximadament 200 milions d'euros que corresponen a la primera consignació (pagament de 4 anys) derivada de la Sentència del Tribunal Suprem del 2 de novembre de 2017, que dictamina a favor de la Generalitat de Catalunya, per un import de 759 milions d'euros, ja convinguts en la Comissió Bilateral referent al Pressupost de 2008.

Els Pressupostos feien una aposta en inversions públiques i essencialment en infraestructures a Catalunya, que superen el seu pes en població, encara que no arribi al seu nivell de PIB respecte del conjunt estatal, percentatge que no s'havia vist en el present segle.

DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL DE LA INVERSIÓ REAL EN 2019, SECTOR PÚBLIC ESTATAL

CCAA	Sector públic administratiu amb pressupost limitatiu	Sector públic amb pressupost estimatiu	Total	% sobre total reg.
País Basc	19,6	449,7	469,4	3,9
Catalunya	164,9	1.886,5	2.051,4	16,8
Galícia	202,3	554,8	757,1	6,2
Andalusia	397,3	1.735,5	2.132,8	17,5
Principat d'Astúries	97,9	197,5	295,4	2,4
Cantàbria	106,4	140,5	246,9	2,0
La Rioja	29,8	8,7	38,5	0,3
Regió de Murcia	93,4	280,9	374,3	3,1
Comunitat Valenciana	288,4	901,4	1.189,9	9,8
Aragó	352,2	187,4	539,6	4,4
Castella-la Manxa	306,4	330,9	637,3	5,2
Canàries	48,6	234,4	283,0	2,3
Comunitat Foral de Navarra	25,9	82,6	108,5	0,9
Extremadura	102,6	389,3	491,9	4,0
Illes Balears	24,1	127,9	152,0	1,2
Comunitat de Madrid	485,4	763,9	1.249,3	10,3
Castella i Lleó	473,8	620,3	1.094,1	9,0
Ceuta	16,9	3,8	20,7	0,2
Melilla	35,8	14,1	49,9	0,4
TOTAL REGIONALITZABLE	3.271,7	8.910,2	12.181,9	100
No regionalitzable i diverses regions	4.450,8	277,6	4.728,4	
Estranger	30,2	6,8	36,9	
TOTAL	7.752,6	9194,6	16.947,2	

Font: PGE2019.

